

Regeringens proposition

1982/83: 57

med förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429);

beslutad den 4 november 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

OVE RAINER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att basbeloppet för oktober 1981 skall användas som grund för att bestämma gränsbelopp och avgifter enligt rättshjälpslagen även efter den 1 januari 1983. Anledningen är att en genomgripande reform av avgiftssystemet kommer att föreslås inom kort. Reformen kan dock inte träda i kraft förrän en tid efter årsskiftet.

Förslag till

Lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429)

Härigenom föreskrivs att 6 § rättshjälpslagen (1972: 429)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Allmän rättshjälp beviljas fysisk person i rättslig angelägenhet, om han behöver sådant bistånd och hans beräknade årsinkomst ej överstiger ett gränobelopp som motsvarar åtta gånger det basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring som gällde året innan rättshjälp begäres.

Bidrager den rättssökande i väsentlig omfattning till annans underhåll, ökas gränobeloppet med vad som motsvarar ett halvt basbelopp för var och en till vilkens underhåll han sålunda bidrager.

Är den rättssökandes betalningsförmåga väsentligt ökad på grund av förmögenhetsinnehav eller annan särskild omständighet eller väsentligt nedsatt på grund av skuldsättning eller annan särskild omständighet, skall den beräknade årsinkomsten jämkas på det sätt att skäligt belopp tillägges eller fråndrages.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, domstolsverket meddelar närmare föreskrifter för beräkning av den rättssökandes ekonomiska förhållanden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

*Föreslagen lydelse*6 §²

Allmän rättshjälp beviljas fysisk person i rättslig angelägenhet, om han behöver sådant bistånd och hans beräknade årsinkomst ej överstiger ett gränobelopp som motsvarar åtta gånger det basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring som gällde för oktober 1981.

¹ Lagen omtryckt 1979: 240.

² Senaste lydelse 1981: 1200.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-11-04

Närvarande: statsminister Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Rainer, Boström, Bodström, B. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg

Föredragande: statsrådet Rainer

Proposition med förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429)

Möjligheten att få allmän rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1972: 429) är beroende på den rättssökandes inkomster. Allmän rättshjälp kan enligt 6 § lämnas endast om den rättssökandes beräknade årsinkomst ej överstiger ett gränobelopp som motsvarar åtta gånger basbeloppet för året innan rättshjälp begärs. Genom att inkomstgränsen är knuten till basbeloppet justeras den varje år automatiskt. Den som får allmän rättshjälp skall i de flesta fall bidra till kostnaderna genom att betala rättshjälpsavgift. Avgiftens storlek är enligt 12 § knuten till basbeloppet. Även i andra avscenden finns det en anknytning till basbeloppet (se 13, 33, 36, 38 och 47 §§). Basbeloppet enligt rättshjälpslagen har betydelse även i fråga om återbetalningsskyldighet för vissa kostnader i brottmål, se t. ex. 31 kap. 1 § rättegångsbalken.

Regeringen har den 28 oktober 1982 till lagrådet remitterat ett förslag om ändring i rättshjälpslagen m. m. Förslaget innebär bl. a. att ett helt nytt system för beräkning av avgifter m. m. enligt rättshjälpslagen införs. Detta nya system är inte anknutet till basbeloppet. Förslaget kan emellertid inte behandlas av riksdagen inom sådan tid att det nya systemet kan träda i kraft den 1 januari 1983. Jag avser att föreslå att ikraftträdandet sker den 1 april 1983.

För att man skall undvika att avgifter m. m. justeras automatiskt vid årsskiftet 1982/83 för att sedan på nytt ändras efter några månader, bör nuvarande grund för beräkning av avgifterna bestå t. v. Det innebär att basbeloppet för oktober 1981 även efter årsskiftet bör gälla som beräkningsgrund. Detta kräver en ändring i 6 § rättshjälpslagen.

Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429).

Den föreslagna ändringen är enligt min mening inte av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande är påkallat.

Hemställen

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta förslaget till lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429).

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.